

Jeremia 32

1 Het woord dat van de HEERE tot Jeremia gekomen is in het tiende regeringsjaar van Zedekia, de koning van Juda. Dit jaar was het achttiende jaar van Nebukadrezar.

2 Het leger van de koning van Babel hield toen Jeruzalem belegerd, en de profeet Jeremia zat opgesloten op het binnenplein van de wacht dat bij het huis van de koning van Juda ligt,

3 waar Zedekia, de koning van Juda, hem had opgesloten en had gezegd: Waarom profeteert u: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga deze stad in de hand van de koning van Babel geven en hij zal haar innemen, 4 en Zedekia, de koning van Juda, zal aan de hand van de Chaldeeën niet ontkomen, want hij zal zeker in de hand van de koning van Babel gegeven worden. Hij zal van mond tot mond met hem spreken en oog in oog met hem staan.

5 Hij zal Zedekia naar Babel doen gaan. Daar zal hij blijven, totdat Ik naar hem zal omzien, spreekt de HEERE. Wanneer u tegen de Chaldeeën strijdt, zult u niet voorspoedig zijn.

6 Jeremia zei: Het woord van de HEERE kwam tot mij:

7 Zie, Hanameël, de zoon van uw oom Sallum zal naar u toe komen en zeggen: Koop voor uzelf mijn akker die in Anathoth is, want u hebt het recht van lossing om hem te kopen.

8 Hanameël, de zoon van mijn oom, kwam, overeenkomstig het woord van de HEERE, naar mij toe op het binnenplein van de wacht. Hij zei tegen mij: Koop toch mijn akker die in Anathoth is, dat in het land van Benjamin is, want u hebt het recht van bezit en u hebt het recht van lossing. Koop hem voor uzelf! Toen wist ik dat dit het woord van de HEERE was.

9 Dus kocht ik van Hanameël, de zoon van mijn oom, de akker die in Anathoth is. Ik woog voor hem het geld af, zeventien sikkil zilver.

10 Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet door getuigen bevestigen dat ik het geld op een weegschaal had afgewogen.

11 Ik nam de koopbrief, die volgens het gebod en de verordeningen verzegeld was, en de opengelaten brief,

12 en gaf de koopbrief aan Baruch, de zoon van Neria, de zoon van Machseja, voor de ogen van Hanameël, de zoon van mijn oom, voor de ogen van de getuigen die de koopbrief hadden ondertekend, en voor de ogen van alle Judeeërs die op het binnenplein van de wacht zaten.

13 Ik gaf Baruch voor hun ogen deze opdracht en zei:

14 Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Neem deze brieven, deze koopbrief – de verzegelde en deze opengelaten brief – en doe ze in een aarden pot, zodat ze vele dagen in goede staat blijven.

15 Want zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Er zullen weer huizen en akkers en wijngaarden gekocht worden in dit land.

16 Ik bad tot de HEERE, nadat ik de koopbrief aan Baruch, de zoon van Neria, had gegeven:

17 Ach, Heere HEERE! Zie, Ú hebt de hemel en de aarde gemaakt door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekte arm. Niets is voor U te wonderlijk.

18 U, Die goedertierenheid bewijst aan duizenden, Die de ongerechtigheid van de vaders vergeldt in de schoot van hun kinderen na hen, U, grote, machtige God – HEERE van de legermachten is Zijn Naam –

19 groot van raad en machtig van daad (want Uw ogen zijn open over alle wegen van de mensenkinderen, om eenieder te geven overeenkomstig zijn wegen en overeenkomstig de vrucht van zijn daden),

20 U, Die tekenen en wonderen verricht hebt in het land Egypte tot op deze dag, in Israël en onder de andere mensen, en U hebt Uzelf een Naam gemaakt, zoals het heden ten dage is.

21 U leidde Uw volk Israël uit het land Egypte, met tekenen en met wonderen, met sterke hand, met uitgestrekte arm en grote ontzagwekkende daden.

22 U gaf hun dit land, dat U hun vaders gezwoeren had hun te zullen geven, een land dat overvloedig van melk en honing.

23 Zij kwamen en namen het in bezit, maar zij hebben niet geluisterd naar Uw stem en hebben niet volgens Uw wet gewandeld. Alles wat U hun geboden had om te doen, hebben zij niet gedaan.

Daarom hebt U al dit onheil over hen doen afroepen.

24 Zie de belegeringsdammen! Zij zijn bij de stad gekomen om haar in te nemen, en de stad is, vanwege het zwaard, de honger en de pest, in de hand van de Chaldeeën gegeven, die tegen haar strijden. Wat U gesproken hebt, is gebeurd. En zie, U ziet het.

25 Toch hebt U Zelf tegen mij gezegd, Heere HEERE: Koop voor uzelf die akker voor geld en laat het door getuigen bevestigen. De stad is echter in de hand van de Chaldeeën gegeven.

26 Toen kwam het woord van de HEERE tot Jeremia:

27 Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees. Zou ook maar iets voor Mij te wonderlijk zijn?

28 Daarom, zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga deze stad in de hand van de Chaldeeën en in de hand van Nebukadrezar, de koning van Babel, geven en hij zal haar innemen.

29 En de Chaldeeën, die tegen deze stad strijden, zullen komen en deze stad met vuur aansteken en haar verbranden, mét de huizen waarvan men op de daken reukoffers heeft gebracht aan de Baäl en plengoffers heeft uitgegoten voor andere goden, zodat zij Mij tot toorn verwekten.

30 Want de Israëlieten en de Judeeërs hebben vanaf hun jeugd alleen gedaan wat kwaad was in Mijn ogen. Ja, de Israëlieten hebben Mij alleen maar tot toorn verwekt door het werk van hun handen, spreekt de HEERE.

31 Want deze stad is Mij tot Mijn toorn en tot Mijn grimmigheid geweest, vanaf de dag dat zij haar gebouwd hebben tot op deze dag, zodat Ik haar moet wegdoen van voor Mijn aangezicht,

32 vanwege al het kwaad van de Israëlieten en de Judeeërs, dat zij gedaan hebben om Mij tot toorn te verwekken, zij, hun koningen, hun vorsten, hun priesters en hun profeten, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem.

33 Zij keerden Mij de nek toe en niet het gezicht, hoewel Ik hen vroeg en laat onderwees. Zij luisterden echter niet en aanvaardden de vermaningen niet.

34 Zij zetten hun afschuwelijke afgoden in het huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, om dat te verontreinigen.

35 Zij bouwden de offerhoogten van de Baäl, die in het dal Ben-Hinnom zijn, om hun zonen en hun dochters voor de Molech door het vuur te laten gaan, wat Ik hun niet geboden had. En in Mijn hart was het niet opgekomen dat zij deze gruweldaad zouden doen, zodat ze Juda zouden doen zondigen.

36 Welnu, daarom, zo zegt de HEERE, de God van Israël, van deze stad, waar u van zegt: Zij is door het zwaard, door de honger en door de pest in de hand van de koning van Babel gegeven:

37 Zie, Ik ga hen bijeenbrengen uit al de landen waarheen Ik hen in Mijn toorn, in Mijn grimmigheid en in grote verbolgenheid verdreven zal hebben, en Ik zal hen terugbrengen naar deze plaats en hen onbezorgd doen wonen.

38 Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.

39 Ik zal hun één hart en één weg geven om Mij te vrezen, alle dagen, hun ten goede, en hun kinderen na hen.

40 Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, dat Ik Mij van achter hen niet zal afwenden, opdat Ik hun goedgee. En Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, zodat zij niet van Mij afwijken.

41 Ik zal Mij over hen verblijden en hun goedgee. En Ik zal hen in getrouwheid in dit land planten, met heel Mijn hart en met heel Mijn ziel.

42 Want zo zegt de HEERE: Zoals Ik al dit grote onheil over dit volk gebracht heb, zo zal Ik ook al het goede over hen brengen dat Ik over hen uitspreek.

43 Er zullen akkers gekocht worden in dit land, waarvan u zegt: Het is een woestijn, zodat er geen mens en geen dier meer is; het is in de hand van de Chaldeeën gegeven.

44 Men zal akkers kopen voor geld, de koopbrieven ondertekenen en verzegelen, en die door getuigen laten bevestigen in het land van Benjamin, in de omstreken van Jeruzalem, in de steden van Juda, in de steden van het Bergland, in de steden van het Laagland, en in de steden van het Zuiderland. Ik zal namelijk een omkeer brengen in hun gevangenschap, spreekt de HEERE.

Koning Zedekia, een jaar voordat de stad Jeruzalem valt.

We bevinden ons in het jaar 587 v Chr. een jaar voordat de stad Jeruzalem valt. Het ziet er somber uit voor de stad en het platteland van Juda. De laatste koning in de lijn van David, Zedekia kan zijn dagen tellen. Wat hem heeft bezield om tegen koning Nebukadrezar in opstand te komen is niet duidelijk. Het zal politieke zelfmoord blijken te zijn. Waren het de valse profeten met hun opgeklapte verhalen en irreële verwachtingen? Waren het de intriges aan het hof? Koning Zedekia is hoe dan ook een ongeleid projectiel. Hij laat zich weinig gelegen liggen aan de HEERE en zijn profeet Jeremia. Koning Nebukadrezar – die hem nog wel een eed van trouw heeft laten zweren – krijgt ook weinig vat op Zedekia. In het boek 2 Koningen staat een redelijk vernietigend oordeel over hem. 2 Kronieken 36:11-13 *Zedekia was eenentwintig jaar oud toen hij koning werd. Elf jaar regeerde hij in Jeruzalem. Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, zijn God, en hij vernederde zich niet voor de ogen van de profeet Jeremia, die sprak op bevel van de HEERE. Bovendien kwam hij in opstand tegen koning Nebukadnezar, die hem een eed had laten afleggen bij God. Hij was halsstarrig, en verstokte zijn hart, zodat hij zich niet bekeerde tot de HEERE, de God van Israël.* Op het moment dat hij in het nauw gedreven wordt laat de koning toch aan Jeremia vragen wat zijn kansen zijn. Jeremia geeft geen krimp. Hoewel, waarom denk je dat hij gevangen zit? Ja dat is omdat hij onwelgevallige dingen heeft gezegd tegen koning Zedekia. Vervelend, de koning wil het naadje van de kous weten, maar als je hem vertelt hoe hij er voor staat, laat hij je opsluiten. Jeremia laat dit op een gegeven moment ook met zoveel woorden aan de koning weten. Koning, wat gebeurt er met mij als ik u de waarheid zeg? Jeremia 38:14-16 Daarop stuurde koning Zedekia boden en liet de profeet Jeremia bij zich halen bij de derde ingang die aan het huis van de HEERE is. De koning zei tegen Jeremia: Ik wil u iets vragen; u mag niets voor mij verbergen. Jeremia zei tegen Zedekia: Als ik u iets bekendmaak, zult u mij dan zeker niet ter dood brengen? Want als ik u raad geef, luistert u toch niet naar mij! Toen zwoer koning Zedekia Jeremia in het geheim: Zo waar de HEERE leeft, Die ons dit leven geschonken heeft: ik zal u niet ter dood brengen en u niet geven in de hand van deze mannen die u naar het leven staan!

koning Zedekia

Gebrek aan religieus en politiek inzicht

We hebben al eerder gemerkt dat met het geloof ook het politieke verstand verdwijnt. Dit lijkt zeker

bij Zedekia het geval. Hij had – als het er op aan komt – niet veel met God en ook niet met Nebukadrezar. Toch waren dat wel de personen die over zijn lot beschikten. Het is met die man niet goed afgelopen. Hij heeft zich lelijk in de vingers gesneden door niet te luisteren naar Jeremia en de HEERE. Het is waar, Jeruzalem had geen schijn van kans. Daar heeft de HEERE nooit een geheim van gemaakt. Maar voor Zedekia heeft het er – ook bij de val van de stad – aanvankelijk veel gunstiger uitgezien dan zijn uiteindelijke lot laat blijken. Ook hier – een jaar voor de val van Jeruzalem – wordt aan Zedekia nog een vrij gunstige aftocht toegezegd. Hij komt oog in oog met Nebukadrezar te staan. Jeruzalem zal ingenomen worden en de koning wordt gevangen genomen, dat is duidelijk. Ook wordt Zedekia – volgens de verwachting van Jeremia – weggevoerd in ballingschap. Maar hij zal – volgens de verwachting in ons hoofdstuk – redelijk eervol aan zijn einde komen. Jeremia 32:4,5 *en Zedekia, de koning van Juda, zal aan de hand van de Chaldeeën niet ontkomen, want hij zal zeker in de hand van de koning van Babel gegeven worden. Hij zal van mond tot mond met hem spreken en oog in oog met hem staan. Hij zal Zedekia naar Babel doen gaan. Daar zal hij blijven, totdat Ik naar hem zal omzien, spreekt de HEERE. Wanneer u tegen de Chaldeeën strijdt, zult u niet voorspoedig zijn.* In een ander Bijbelgedeelte wordt aanvankelijk vermeld dat de koning een eervolle begrafenis zal krijgen en dat men zich de koning zal herinneren zoals ook de andere koningen. Jeremia 34:4,5 *Maar hoor het woord van de HEERE, Zedekia, koning van Juda! Zo zegt de HEERE over u: U zult niet sterven door het zwaard, u zult sterven in vrede. En zoals er vuren ontstoken zijn voor uw vaders, de vroegere koningen, die vóór u waren, zo zullen zij ook voor u vuren branden en over u rouw bedrijven door te roepen: Ach heer! Ik immers heb dit woord gesproken, spreekt de HEERE.* We weten allemaal dat het zo niet is gelopen. Koning Zedekia is op een gegeven moment in een wanhoopspoging met een grote groep medestanders 's nachts uitgebroken uit Jeruzalem en gevlucht, maar halverwege achterhaald door de soldaten van Nebukadrezar. Zedekia's zonen zijn voor zijn ogen gedood. Dit is het laatste wat hij gezien heeft want zijn beide de ogen werden uitgestoken. Hij is meegenomen naar Babel. Hij stierf in de gevangenis. Jeremia 52:10,11 *De koning van Babel liet de zonen van Zedekia voor diens ogen afslachten. Ook liet hij in Ribla alle vorsten van Juda afslachten. Verder liet hij de ogen van Zedekia blind maken en hem met twee bronzen ketenen binden. Zo bracht de koning van Babel hem naar Babel en zette hem in de gevangenis tot de dag van zijn dood.* Als iemand vraagt hoe dit kan – dat Zedekia aanvankelijk de belofte kreeg van een redelijk gunstige aftocht, terwijl hij feitelijk bijzonder slecht weg kwam – moet het antwoord gezocht worden in de gevoeligheid van Zedekia voor het Woord van de HEERE – beter gezegd – zijn ongevoeligheid. De HEERE zei dat *alle verzet tegen Nebukadrezar nutteloos was.* Vers 5. Toch bleef Zedekia zich verzetten en dat tot het bittere einde. Naar eigen zeggen zag hij op tegen de mensen die uit Jeruzalem waren overgelopen naar de vijand. Die zouden nog een appeltje met Zedekia te schillen hebben. Feit is en blijft dat Zedekia nooit naar God heeft geluisterd. Hij trok altijd zijn eigen plan. Vind je het gek als hem dat op een gegeven moment lelijk opbreekt? Wie niet horen wil, moet maar voelen. Dat is de regel van God in Jeremia. Ook Zedekia kan daar over meepraten. Die was wel heel hardleers. Daar zit je dan blind in de gevangenis in Babel. Alles is dan wel heel donker.

**JE HOEFT NIET ZO STERK TE ZIJN
OM IETS VAST TE HOUDEN,
MAAR JE MOET HEEL STERK ZIJN
OM IETS LOS TE LATEN.**

Jeremia zat gevangen in het kwartier bij het paleis.

Jeremia en Zedekia hadden een soort van haat/liefde verhouding met elkaar. Op de een of andere manier was er sympathie voor de ander. Tegelijkertijd bleef de afstand tussen hen voelbaar. Om eens iets te noemen. Koning Zedekia moest zogenaamd niets hebben van Jeremia en zijn profetieën. Maar hij kan niet ontkennen dat de goede man met zijn voorspellingen redelijk dicht bij de waarheid zat. Redelijk dichtbij? Wat Jeremia namens de HEERE vertelde kwam gewoon letterlijk uit. Zedekia mag dan politiek gezien als een blindeman gehandeld hebben, hier had hij wel oog voor. En wat gebeurde? In het geheim – maar soms ook openlijk – liet de koning Jeremia raadplegen, zoals in Jeremia 21 beschreven. Stiekem hoopt hij dat dat gunstig voor hem zou uitpakken, maar het tegendeel was het geval. Jeremia liet zich niet in de luren leggen maar sprak vrijuit en zonder omwegen wat God hem had verteld. Het zag er gewoon niet gunstig uit voor Zedekia. Toch bleef hij hem zoeken. Voor Jeremia was dit niet zonder risico. Toen hij op een gegeven moment de koning teveel tegen de haren instreek liet die hem gevangen nemen. En dat nog wel bij een zekere Jonathan, waar deprofeet het slecht had. Sinds die tijd werd Jeremia nog meer kopschuw om ook maar iets in kritische zin te zeggen in de richting van de koning. Toen de koning opnieuw bij hem kwam vroeg Jeremia de koning om hem niet langer bij die Jonathan achter te laten. Jeremia 37:20,21 *Nu dan, luister toch, mijn heer de koning. Laat toch mijn smeekbede voor u terechtkomen: breng mij niet terug naar het huis van de schrijver Jonathan, opdat ik daar niet sterf. Toen gaf koning Zedekia bevel dat men Jeremia in verzekerde bewaring zou stellen op het binnenplein van de wacht. Men gaf hem elke dag een rond brood uit de Bakkerstraat, totdat al het brood in de stad op was. Zo verbleef Jeremia op het binnenplein van de wacht. De koning kwam Jeremia tegemoet en zette hem gevangen in het kwartier bij het paleis.* Dat is de plaats waar we Jeremia aantreffen in ons hoofdstuk. Jeremia had het op het kazerneterrein van het paleis redelijk goed. Het was misschien wel een van de zeldzame plekken in Jeruzalem waar elke dag brood was. Jeremia kreeg wel wat gedaan bij de koning. Op zijn beurt vroeg de koning aan Jeremia op een gegeven moment om geheimhouding. Jeremia mocht niet verder vertellen dat de koning bij hem geweest was voor advies. De profeet heeft zich goed aan die afspraak gehouden. Jeremia 38:24-28 *Toen zei Zedekia tegen Jeremia: Laat niemand weten van deze woorden, dan zult u niet sterven. Want als de vorsten zullen horen dat ik met u gesproken heb en dan bij u komen en tegen u zeggen: Maak ons toch bekend wat u gesproken hebt tot de koning; u mag het niet voor ons verbergen, dan zullen wij u niet ter dood brengen: Wat heeft de koning tot u gesproken? – dan moet u tegen hen zeggen: Ik stortte mijn smeekbede voor de koning uit, dat hij mij niet zou laten terugbrengen naar het huis van Jonathan om daar te sterven. Toen nu al de vorsten naar Jeremia kwamen en hem ondervroegen, maakte hij het hun bekend overeenkomstig al deze woorden die de koning geboden had. En zij lieten hem met rust, omdat de zaak zelf niet ter ore was gekomen.*

De profeet Jeremia in de Sixtijnse kapel

Jeremia wordt de 'losser' van het landje van zijn neef

Het ziet er naar uit dat een opmerkelijk voorval in het leven van Jeremia een onverwacht profetische lading krijgt. Wat is het geval? Een neef van Jeremia zocht hem op in Jeruzalem. Jeremia had vermoedelijk een goede verhouding met hem, want de neef wordt in het Hebreeuws *dod* genoemd, dat *goede vriend* betekent. Die neef kwam net als Jeremia uit Anathoth in Benjamin. Jeremia 33:6,7 *Jeremia zei: Het woord van de HEERE kwam tot mij: Zie, Hanameël, de zoon van uw oom Sallum zal naar u toe komen en zeggen: Koop voor uzelf mijn akker die in Anathoth is, want u hebt het recht van lossing om hem te kopen.* Blijkbaar ging het in financieel opzicht niet goed met de man. Hij moest zijn land verkopen. Land behoorde feitelijk tot *het erfdeel* dat God aan de familie gegeven had. Dat land mocht niet buiten de familie geraken. Om die reden had de HEERE de regel ingesteld van *het losserschap*. In zulke gevallen had het naaste familielid het recht en de plicht van koop. Je kocht in zo'n geval als oom of neef of broer het land. Op die manier bleef het eigendom in de familie. Als we helemaal precies de bedoeling van de HEERE willen weergeven kunnen we naar het boek Leviticus gaan. Leviticus 25:25-28 *Wanneer uw broeder in armoede raakt en een deel van zijn bezit moet verkopen, dan moet zijn losser komen die nauw aan hem verwant is, en vrijkopen wat zijn broeder heeft verkocht. En wanneer iemand geen losser heeft en zijn vermogen toereikend is, zodat hij over voldoende middelen beschikt voor zijn loskoping, dan moet hij de jaren berekenen dat het verkocht is geweest, en het verschil vergoeden aan de man aan wie hij het verkocht had. Dan zal hij naar zijn bezit terugkeren. Maar als hij over onvoldoende middelen beschikt om hem te vergoeden, dan blijft het verkochte in handen van de koper ervan, tot het jubeljaar toe. Maar in het jubeljaar komt het vrij en keert hij terug naar zijn bezit.* In ditzelfde hoofdstuk van Leviticus leren we dat men niet zozeer het land (ver)kocht, als wel de opbrengst van de oogsten gedurende het aantal jaren dat nog uitstond tot het *Jubeljaar*. Leviticus 25:15,16 *Overeenkomstig het aantal jaren vanaf het jubeljaar moet u van uw naaste kopen en overeenkomstig het aantal opbrengstjaren moet hij het aan u verkopen. Bij een groot aantal jaren moet u de prijs ervan hoger stellen, en bij een klein aantal jaren moet u de prijs ervan verlagen, want hij verkoopt u het aantal opbrengsten. Het Jubeljaar is het vijftigste jaar, na zeven-maal-zeven sabbatsjaren. In het Jubeljaar kwamen alle eigendommen weer terug bij de wettige eigenaar. In dat jaar zou die neef van Jeremia het landje dus weer terugkrijgen. Het land bleef overigens van de HEERE. Hij gaf het in bruikleen aan Zijn volk. God was de eigenaar. Leviticus 25:23,24 *Verder mag het land niet voor altijd verkocht worden, want het land behoort Mij toe. U bent immers vreemdelingen en bijwoners bij Mij. In heel het land dat u bezit, moet u de loskoping van het land toestaan.**

Jeremia koopt landje van neef

Boaz en Ruth

De losser is een Bijbels fenomeen. God heeft geregeld dat er bij nood en ongeval een speciale verantwoordelijkheid ligt bij de familie. Feitelijk voelen wij dat nog net zo. In het gezin is er een eerste verantwoordelijkheid van ouders voor hun kinderen. Bij het ouder worden van de ouders worden de rollen omgedraaid. Er ligt er een bijzondere verantwoordelijkheid bij de kinderen om om

te zien naar hun ouders als die oud en krakkemikkig worden. In de Bijbel speelt *het losserschap* trouwens niet alleen bij bezit, maar ook bij huwelijken. De achterliggende gedachte is vermoedelijk dezelfde. Wanneer de man van een vrouw sterft en zij zou trouwen met iemand uit een andere familie dan haar overleden man, zou het land overgaan in handen van die andere familie. Mogelijk dat dat de achterliggende reden is van het zogenaamde *leviraats- of zwagerhuwelijk*. Wanneer een man overlijdt dan neemt zijn broer het huwelijk over. Op die manier blijft het bezit binnen de familie en krijgen de kinderen de naam van de overleden broer. We kunnen dit ook opmaken uit het gesprek van de Heere Jezus met de Sadduceeën. Mattheus 22:24 *Meester, Mozes heeft gezegd: Als er iemand sterft die geen kinderen heeft, dan moet zijn broer diens vrouw trouwen en voor zijn broer nageslacht verwekken*. Het huwelijk van Boaz met Ruth is een mooi voorbeeld van *het losserschap*. Ruth was getrouwd met een zoon van Naomi. Naomi was met haar man en twee zonen naar Moab verhuisd omdat het in haar eigen streek niet uit te houden was. Hoewel haar woonplaats Beth-lechem heette (=broodhuis) was er in die tijd geen droog brood te verdienen. U kent de geschiedenis. Naomi kwam berooid terug in Bethlehem. Ze was alles kwijt. Ook had ze haar man en beide zonen in het graf achter moeten laten in Moab. De enige die ze meebracht was Ruth, een Moabitische jonge vrouw, weduwe van haar zoon. Die Ruth wist wel van aanpakken. Ze kwam – vermoedelijk niet helemaal toevallig, want die Naomi was niet alleen verdrietig maar ook bijdehand – op het land van een zekere Boaz te werken. En Boaz bleek familie. Om een lang verhaal kort te maken. Er groeide iets moois tussen Boaz en Ruth. Boaz waardeerde Ruth niet alleen omdat hij liefde voor haar voelde, maar ook omdat ze het geloof en de cultuur van Israël volgde. Ze was immers niet toevallig op hem gevallen. Hij was familie van Naomi en dus ook van Ruth. Hij was een mogelijke *losser*. Uiteindelijk is dit de uitkomst; dat er een huwelijk tussen die twee tot stand kwam. Een bijzonder huwelijk, want het werden de voorouders van koning David, de verre voorouders van de Heere Jezus. Mattheus 1:5,6 *Salmon verwekte Boaz bij Rachab, Boaz verwekte Obed bij Ruth, Obed verwekte Isai; Isai verwekte David, de koning;*

Boaz en Ruth

De Heere Jezus is onze Ver-losser

De lijn van *de Losser* loopt dus over koning David naar de Heere Jezus. Hij is onze *Losser* of zoals wij het noemen *Ver-losser*. Wat de Heere Jezus heeft gedaan, heeft op de een of andere manier veel weg van *een Losser*. De Heere vertelt dit in verband met *het koningschap*. Het speelt in de geschiedenis waarin Johannes en Jakobus solliciteren naar de beste plek naast Jezus op de troon. Hun moeder doet ook nog een goed woordje voor die jongens. Begrijpelijk, want hun moeder Salome was de zus van Maria, de moeder van Jezus. Ze waren dus familie en familie heeft misschien wel een streepje voor. Maar dan ben je bij de Heere Jezus aan het verkeerde adres. Jezus zegt dat Hij niet gaat over de plaatsen naast Hem in Zijn Koninkrijk. Ook zegt Hij dat Hij weliswaar koning is, maar dan toch wel weer een heel andere koning dan de leerlingen zich blijkbaar voorstellen. Het gaat bij de Heere Jezus niet om macht en aanzien, maar juist om dienst en opofferingsgezindheid. Dat zegt de

Heere ook aan het eind van hun gesprek: Marcus 10:45 *Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven als losprijs voor velen.* Hier valt het woord *losprijs*. Dat komt van *de Losser*. Het is het geld dat betaald moet worden om de familie uit de schulden te halen. *De Losser* en *het losgeld* wordt een belangrijke metafoor waarmee het Evangelie kan worden verhelderd. Schuld is feitelijk meestal een *financiële schuld*. Maar in feite is er geen sprake van een financiële maar een morele schuld van ieder mens tegenover God en de naaste. Het woord is hetzelfde, maar de setting is totaal verschillend. Gaat het bij het ene om geld – soms om grote bedragen – bij de Heere Jezus gaat het om de hoge prijs van Zijn leven. Hij heeft Zijn leven gegeven om de mensheid van de schuld te bevrijden. Met Zijn kostbare bloed kocht Hij ons vrij. 1 Petrus 1:18,19 *In de wetenschap dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door de vaders overgeleverd is, maar met het kostbaar bloed van Christus, als van een smetteloos en onbevlekt Lam.* Het is trouwens niet alleen de apostel Petrus die bij het verlossingswerk van de Heere Jezus de link legt met *de Losser* en *het losgeld* dat betaald moet worden om de familie uit de schuld te bevrijden. De apostel Paulus doet hetzelfde in 1 Timotheüs 2:5,6 *Want er is één God. Er is ook één Middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus. Hij heeft Zich gegeven als een losprijs voor allen. Dit is het getuigenis op de door God bestemde tijd.* De metafoor van de financiële schuld helpt ons om te begrijpen wat Christus voor ons heeft gedaan. Bij de vraag van Petrus *'hoe vaak moet ik mijn naaste vergeven?'* komt de Heere met een gelijkenis. Daarin gaat het ook over een financiële schuld die – in dit geval – een knecht bij de koning heeft. Mattheus 18:22ev Als de koning de knecht zijn grote schuld kwijtscheldt, maar de knecht op zijn beurt zeer onverzoenlijk is ten opzichte van iemand die hem een paar cent schuldig is, wordt het hem niet in dank afgenomen. Integendeel, hij eindigt in de gevangenis. Voor de Heere Jezus is het zo wezenlijk dat wij – aan wie een grote schuld is vergeven – ook zelf vergevingsgezind zijn, dat Hij in het Onze Vader de regel opnam *en vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren*. De Heere laat het onze elke dag zeggen in onze gebeden. Het zou heel dom zijn en een grote vergissing als je deze regel niet toepast in je eigen leven en dat van je naasten.

HET ONZE VADER

**Onze Vader Die in de Hemelen zijt,
 Uw naam worde geheiligd;
 Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede,
 gelijk in de Hemel also ook op de aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood;
 en vergeef ons onze schulden, gelijk
 ook wij vergeven onze schuldenaren;
 en leid ons niet in verzoeking,
 maar verlos ons van de Boze.
 Want van U is het Koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid
 tot in eeuwigheid. Amen**

Schuld in financiële en morele zin

De metafoor van de financiële schuld is ook zo goed gekozen, omdat geld voor ons heel belangrijk is. Geld en geloof gaan vaak moeilijk samen. Het is *je geld of je leven*. Dat is trouwens in onze geschiedenis ook een boeiend element. Jeremia is veel bezig met geloofsvragen. Hij heeft een stevige mening en een groot vertrouwen op God. De vraag is echter; zou hij ook zijn goede geld inzetten voor de kerk? Ik bedoel; we hebben makkelijk praten. Ook wij hebben onze mening. Wij weten vaak

vooraf al of iets goed of fout is en hoe de dingen zich zullen ontwikkelen. In geloofsoptocht hebben we weinig fiducia in dit en in dat, maar er zijn ook zaken waar we juist wel een groot vertrouwen in hebben. Zo zet de kerk op dit moment erg in op het punt van diaconaat en missie. Lovenswaardige zaken. Grote idealen om de ander te helpen en creatieve plannen om de mensen te bereiken met het Goede Nieuws. De vraag is echter: 'Zou u ook uw geld er op inzetten?' Kom je aan iemands portemonnee dan kom je aan hemzelf. Deze vraag kan ontvullerend werken. Als iemand zijn goede geld niet op de kerk zet, hoe groot is dan zijn geloof dat God met de kerk in onze tijd iets goeds voorheeft? Jeremia 32:8-9 *Hanameël, de zoon van mijn oom, kwam, overeenkomstig het woord van de HEERE, naar mij toe op het binnenplein van de wacht. Hij zei tegen mij: Koop toch mijn akker die in Anathoth is, dat in het land van Benjamin is, want u hebt het recht van bezit en u hebt het recht van lossing. Koop hem voor uzelf! Toen wist ik dat dit het woord van de HEERE was. Dus kocht ik van Hanameël, de zoon van mijn oom, de akker die in Anathoth is. Ik woog voor hem het geld af, zeventien sikkil zilver. Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet door getuigen bevestigen dat ik het geld op een weegschaal had afgewogen.* Geld of geloof, dat is feitelijk de vraag. Hoe vaak kom je het geld niet tegen in de Evangelien? De rijke jongeling, de verloren zoon, de verloren schelling het gaat allemaal om wat ons het grootste belang inboezemt, namelijk geld. Wat dat betreft is Jeremia 32 wel een mooi verhaal. Het is de proef op de som. Vertrouwt Jeremia wel echt op God? We letten daarbij even niet op wat hij zelf zegt, maar laat hij zijn portemonnee spreken? Ja hoor, dat doet hij. Jeremia trok – toen hij begreep dat dit van de HEERE kwam – zonder er lang over na te denken, zijn portemonnee. Jeremia 32:10 *Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet door getuigen bevestigen dat ik het geld op een weegschaal had afgewogen.* Jeremia betaalt 17 sikel zilver. Een sikel is een gewichtsaanduiding. Het gewicht van een sikel is 14 gram. $14 \times 17 \text{ gram} = 238 \text{ gram zilver}$. Misschien is het een idee om het met de zilverprijs van vandaag te vergelijken. 1 gram zilver kost vandaag de dag 0,46 eurocent. Volgens opgave is de zilverprijs van 238 gram op 8 juni 2015 dus $238 \times 0,46 = 109,48 \text{ euro}$. Dat is niet zo'n hoog bedrag. Dat zal het ook in die tijd niet geweest zijn. Om te vergelijken: Abram betaalde 400 sikel voor het graf van zijn vrouw. Dat is aanmerkelijk meer. Omdat Jeremia er ook nog eens een notaris bijhaalt – de heer Baruch – en omdat die ook toen wel niet gratis geweest zal zijn, vermoed ik dat het misschien toch meer geld was dan wij denken. Jeremia 32:11,12 *Ik nam de koopbrief, die volgens het gebod en de verordeningen verzegeld was, en de opengelaten brief, en gaf de koopbrief aan Baruch, de zoon van Neria, de zoon van Machseja, voor de ogen van Hanameël, de zoon van mijn oom, voor de ogen van de getuigen die de koopbrief hadden ondertekend, en voor de ogen van alle Judeeërs die op het binnenplein van de wacht zaten.* Die notaris is natuurlijk ook weer nodig vanwege de profetische handeling waar dit hele gebeuren op uitgelopen is. Uiteindelijk is dit voorval uitgegroeid tot een belangrijke profetie over Israël. Er zouden namelijk weer landerijen en huizen gekocht worden in de toekomst. Jeremia 32:13-15 *Ik gaf Baruch voor hun ogen deze opdracht en zei: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Neem deze brieven, deze koopbrief – de verzegelde en deze opengelaten brief – en doe ze in een aarden pot, zodat ze vele dagen in goede staat blijven. Want zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Er zullen weer huizen en akkers en wijngaarden gekocht worden in dit land.*

Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet bevestigen dat ik het geld op een weegschaal had afgewogen

Jeremia vraagt zich af wat hij gedaan heeft.

Dat dit een redelijk onverwachte profetie is mag duidelijk zijn. Dat merk je ook aan Jeremia. Aan de ene kant is hij te goeder trouw. Het was niet zijn idee. Het plan kwam van God. Het initiatief lag bij de HEERE. Voordat Jeremia zijn neef ontwaarde had God hem al verteld van het bezoek. Jeremia 32:6,7 *Jeremia zei: Het woord van de HEERE kwam tot mij: Zie, Hanameël, de zoon van uw oom Sallum zal naar u toe komen.* Het initiatief ligt duidelijk bij de HEERE. Natuurlijk, die neef is aan lager wal geraakt en die gaat op zoek naar familie die hem uit de brand kan helpen. Maar God gebruikt dit voorval om een belangrijke mededeling te doen over de toekomst van Jeruzalem en Juda. God had dit nog niet gezegd of daar verscheen Hanameël, de zoon van Jeremia's oom Sallum om de hoek van het kwartier. Laten we maar even luisteren naar wat Jeremia verder vertelt. Jeremia 32:8-10 *Hanameël, de zoon van mijn oom, kwam, overeenkomstig het woord van de HEERE, naar mij toe op het binnenplein van de wacht. Hij zei tegen mij: Koop toch mijn akker die in Anathoth is, dat in het land van Benjamin is, want u hebt het recht van bezit en u hebt het recht van lossing. Koop hem voor uzelf! Toen wist ik dat dit het woord van de HEERE was. Dus kocht ik van Hanameël, de zoon van mijn oom, de akker die in Anathoth is. Ik woog voor hem het geld af, zeventien sikkels zilver. Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet door getuigen bevestigen dat ik het geld op een weegschaal had afgewogen.* Voordat hij het wist had hij de akker van zijn neef overgenomen voor 17 zilverstukken. Jeremia had nog wel de tegenwoordigheid van geest om het allemaal te laten vastleggen in een contract en een kopie van het contract. Het contract liet hij door de notaris Baruch in een kruik opbergen zodat het lang mee zou gaan. Dat was nodig. Het zou nog wel even duren, maar de tijd zou komen dat er in Israël weer land gekocht en verkocht zou worden. Maar toen dit achter de rug was leek Jeremia tot zijn positieven te komen. Hij greep met beide handen naar zijn hoofd en riep: 'Wat heb ik gedaan?' Misschien keek hij ook nog eens in de ogen van de omstanders die hem allemaal aanstaarden met een blik van: 'Die is gek?!' Want – laten we eerlijk zijn – je moet toch wel ongeveer een gaatje in je hoofd hebben om op dat moment een akker van je neef over te nemen. De vijand ligt voor de poorten van Jeruzalem. Je hebt je geld misschien wel heel hard nodig. Het land is helemaal niet meer van Israël. Ze staan op het punt in ballingschap te gaan. De vijand neemt alles over. Je merkt de redelijk verbijsterde uitlatingen van Jeremia tot twee driemaal toe. Jeremia 32:24 *Zie de belegeringsdammen! Zij zijn bij de stad gekomen om haar in te nemen, en de stad is, vanwege het zwaard, de honger en de pest, in de hand van de Chaldeeën gegeven, die tegen haar strijden. Wat U gesproken hebt, is gebeurd. En zie, U ziet het.* Jeremia tikt zichzelf eens flink op de wang. 'Wat ben je in vredesnaam aan het doen? Ben je wel goed bij je hoofd? Ja, maar God zei dat ik dit doen moest.' Dat was ook zo, maar Jeremia schijnt zich later pas te realiseren wat hij gedaan heeft. Hij zegt het in zijn gebed tegen de HEERE. Jeremia 32:25 *Toch hebt U Zelf tegen mij gezegd, Heere HEERE: Koop voor uzelf die akker voor geld en laat het door getuigen bevestigen. De stad is echter in de hand van de Chaldeeën gegeven.* Even verderop voelen we nogmaals een echo van zijn verbijstering. 'Wat heb ik gedaan? Hoe heb ik dit kunnen doen? En dan hoor je ze praten. Dat het land een woestenij is. Dat je buiten Jeruzalem geen kip tegen komt. Iedereen is weg; gevlucht of verstopt. Het is helemaal niet meer ons land. We zijn bezet gebied. Het land is in handen van de Chaldeeën.' Ze zijn allemaal in mineur. Maar God is en blijft positief. Er worden weer akkers verkocht. Jeremia 32:43 *Er zullen akkers gekocht worden in dit land, waarvan u zegt: Het is een woestenij, zodat er geen mens en geen dier meer is; het is in de hand van de Chaldeeën gegeven.*

Heb ik hier verstandig aan gedaan?

Geldt het Nieuwe Verbond ook voor het land?

Dat is trouwens wel bijzonder. Zeker in het licht van *het Nieuwe Verbond* dat God met Zijn volk gaat sluiten. Dat *Nieuwe Verbond* raakt de mens en zijn schuld en zijn morele waarden. Het Nieuwe Verbond is een zuiver geestelijke zaak zou je zeggen. Het gaat om *verzoening en vernieuwing*. Het is een zaak van het hart. Dit was het moment waarop God Zijn volk Israël los had kunnen koppelen van het land en de stad en de tempel. Het Oude Verbond had – met de beloften van land en volk – als het ware de startbaan kunnen worden waarover het vliegtuig van het Nieuwe Verbond vaart kon maken om zich vervolgens – naar de toekomst toe – in hogere en meer geestelijke sferen te begeven. Maar het loopt anders. Anders wellicht dan wij zouden verwachten. God investeert namelijk bij het Nieuwe Verbond ook in het land Israël en de stad Jeruzalem. God gaat niet alleen in het *roerende*, maar blijft ook in *het onroerende* goed van land en stad en huizen en gebruiken en geld en oogsten en handel. Het oude volk van God krijgt in het Nieuwe Verbond niet alleen geestelijke rijkdom, maar ook opnieuw blijvende materiele zaken zoals land en huizen. Er gaat straks weer verkocht en gekocht worden, zegt de HEERE. Land wordt gekocht in de toekomst. De profetie raakt niet alleen *het geestelijk Israël*, maar ook *het land en de steden van Israël*. Jeremia 32:15 *Want zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Er zullen weer huizen en akkers en wijngaarden gekocht worden in dit land*. Het anker van de hoop mag zich dan tot in de hemel verheffen, het blijft ook diep verankerd in de aarde. Dat is opmerkelijk. Het bevestigt ons idee dat er niet alleen sprake zal zijn van *een nieuwe hemel*, maar ook van *een nieuwe aarde*. Maar het versterkt ook de overtuiging dat God met Zijn oude volk Israël een bijzonder plan heeft dat de HEERE wel met hen en met geen ander volk heeft. Het zijn de beloften van het Oude Verbond – de beloften van land en volk – die in het Nieuwe Verbond worden herbevestigd en bewaard. Andere volken – zoals de volken waar wij uit afkomstig zijn – delen in deze beloften voor Israël, voor zover wij door het geloof in de Heere Jezus geënt zijn op de stam van Israël. Tegelijkertijd is er in de historische situatie van de wereldgeschiedenis de Joodse Staat en de terugkeer van Joden uit de hele wereld naar het land dat God aan hen gegeven heeft. Begrijpt u? Dat dubbele van de eenheid met Israël als *het volk én het land* van God. En ook het dubbele van de Joden en niet-Joden die door hun geloof in Jezus Christus bij de kerk horen, maar feitelijk ook behoren tot het volk van God.

Israël land en volk

Jeremia gaat bidden

Als Jeremia gedaan heeft wat hij voor zijn besef van Godswege moest doen – namelijk de akker van zijn neef kopen – dan krabt hij zich vervolgens achter de oren. Kan dit wel. Klopt dit wel? Versta mij goed, Jeremia twijfelt niet aan God. Geen moment. Jeremia 32:16,17 *Ik bad tot de HEERE, nadat ik de koopbrief aan Baruch, de zoon van Neria, had gegeven: Ach, Heere HEERE! Zie, Ú hebt de hemel en de aarde gemaakt door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekte arm. Niets is voor U te wonderlijk*. Laten we eerlijk zijn. Wij zouden door onze vragen en de afkeurende blikken van de omstanders op onszelf terug geworpen worden. Wij zouden misschien feitelijk of in gedachten in een hoekje gaan

zitten en proberen om het allemaal nog eens te overdenken. Maar Jeremia doet dat niet. Wat hij doet is zeer aanbevelenswaardig. Hij gaat bidden. Dat wil zeggen. Hij betreft God bij zijn overpeinzingen. Hij gaat hardop denken in Aanwezigheid van de Almachtige. Op die manier maakt Hij de HEERE getuige van wat er in hem omgaat. Belangrijk. U zult misschien zeggen dat God zo ook wel weet wat er in een mens omgaat. Dat is juist. Het is voor de HEERE geen probleem om te weten wat u denkt en voelt. Maar voor God zijn er wel grenzen. Hij wil gebeden worden. De HEERE wil dat u het zelf aan Hem voorlegt. Pas dan denkt de HEERE mee. Wat zijn de gedachten van Jeremia? Zijn gedachten gaan onwillekeurig van een financiële schuld naar een morele schuld. Naar de morele schuld van zijn volk Israël. Weet je, voor God is niets onmogelijk. Jeremia noemt dit als eerste. Dat is echter de vraag niet. Het is niet de vraag of God het kan. Het is de vraag of Hij het wil? U kent het verhaal. Het verhaal van de schuld van Israël. Niet de schuld van een willekeurige Israëliet, maar de schuld van ouders en kinderen en kleinkinderen; schuld die met de jaren toenam. Al dieper zakte het volk weg. Steeds meer geboden moesten het ontgelden. Het begon misschien met *stelen* en *echtbreken* en *liegen* maar het eindigde met het nalopen van andere goden en het maken van godsbeelden en die vereren. Het liep gewoon uit op een blijkbaar onvermijdelijke breuk van het Oude Verbond en de onvermijdelijk gevolgen van de ballingschap. De vijand heeft een wal opgeworpen tegen de muur van Jeruzalem. Nog even en ze zijn in de stad. De overwinning kan de vijand niet langer ontgaan. Er is niets, maar dan ook helemaal niets wat wijst op genade van God en verandering van de situatie.

Jeremia bidt

Het tweede gebod

Waarom ontleent Jeremia de hoop op een betere toekomst? Daar heeft hij eigenlijk geen goede gronden voor. Dat maakt hem onzeker. Wat hem door het hoofd spookt is men name het tweede gebod. Exodus 20:4-6 *U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is. U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten, maar Die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden in acht nemen.* Dat is het gebod wat zich uitgerold heeft in de geschiedenis van Israël toen van de ene op de andere generatie de verhouding met God verslechterde. God mag dan aan duizenden genade bewijzen, maar als de mensen zich van Hem afkeren is er toch een enorm groot probleem. Dat kan niemand ontkennen. God is rechtvaardig. Hij komt met het oordeel. Dat laat hem niet los. Jeremia 32:18,19 *U, Die goedertierenheid bewijst aan duizenden, Die de ongerechtigheid van de vaders vergeldt in de schoot van hun kinderen na hen, U, grote, machtige God – HEERE van de legermachten is Zijn Naam – groot van raad en machtig van daad (want Uw ogen zijn open over alle wegen van de mensenkinderen, om eenieder te geven overeenkomstig zijn wegen en overeenkomstig de vrucht van zijn daden).* Jeremia kan de morele schuld niet wegpoetsen. Ook is het niet onduidelijk waar dit uiteindelijk op uit zal lopen. Het oordeel. De ballingschap. ‘Maar, zal iemand zeggen, God streek toch ook de hand over Zijn hart toen het volk in de woestijn een beeld van God maakte. Eerst wilde de

HEERE niet langer met hen optrekken totdat Mozes zei dat hij dan ook niet zou vertrekken. Toen heeft de HEERE Zich toch ook van zijn genadige kant laten zien.’ Inderdaad, zo genadig dat Mozes de moed bij elkaar schraapte en vroeg of hij God mocht zien. En toen heeft de HEERE – Die in het voorbijgaan aan Mozes Zijn Naam noemde en de dingen waar God voor stond – toch de nadruk gelegd op de genade? Dat is juist, maar heeft u ook gezien wat God er aan toevoegde? Juist, dat God de zonde niet over zijn kant laat gaan. Hij ziet niets door de vingers. Dat liet de HEERE niet in het midden. Er hoeft geen misverstand over te bestaan: De HEERE is rechtvaardig. Hij ziet wat ieder mens doet. Gaan we als mens in de fout dan komen we God tegen. Alleen voor de mens die verzoening zoekt en zijn leven betert is er hoop bij God. Er zijn mensen die er een handje van hebben om selectief Bijbel te lezen. Dat is niet goed. Je moet elkaar wel het hele verhaal vertellen, zoals ook hier. Exodus 34:5-7 *Toen daalde de HEERE neer in een wolk, ging daar bij hem staan en riep de Naam van de HEERE uit. Toen de HEERE bij hem voorbijkwam, riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw, Die goedertierenheid blijft bewijzen aan duizenden, Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft, maar Die de schuldige zeker niet voor onschuldig houdt en de ongerechtigheid van de vaders vergeldt aan de kinderen en kleinkinderen, tot in het derde en vierde geslacht.* Daar zit Jeremia mee. Alle mooie beloften ten spijt, maar dit staat er toch maar. Het vonnis wat zich over de generaties die van God afwijken zal voltrekken. Ziet de HEERE dat Zelf wel? Ze zitten in Jeruzalem als ratten in de val. Er is geen ontkomen aan. Het volk gaat in ballingschap. Hoezo beloften? Het oordeel. Het oordeel staat voor de deur. Jeremia 32:24,25 *Zie de belegeringsdammen! Zij zijn bij de stad gekomen om haar in te nemen, en de stad is, vanwege het zwaard, de honger en de pest, in de hand van de Chaldeeën gegeven, die tegen haar strijden. Wat U gesproken hebt, is gebeurd. En zie, U ziet het. Toch hebt U Zelf tegen mij gezegd, Heere HEERE: Koop voor uzelf die akker voor geld en laat het door getuigen bevestigen. De stad is echter in de hand van de Chaldeeën gegeven.* Prima die akker. Jeremia is de laatste die daarover zeurt. Maar hij vraagt zich wel af ‘Hoe het een in verhouding staat tot het ander.’ Ziet God wel hoe de beloften van het Nieuwe Verbond door de verbondseisen wordt teniet gedaan? Het oordeel liegt er niet om. Hoezo herstel? Wat Jeremia ziet is de pest en het zwaard en de dood.

De stad Jeruzalem wordt belegerd. De ballingschap dreigt .

Eerst de toorn dan de genade.

Als de HEERE Jeremia in het gebed antwoordt bevestigt Hij de indruk die gewekt wordt bij *het tweede gebod*. God somt alle zonden van het volk op. Ook vertelt de HEERE erbij dat de zonde zich genesteld had in alle lagen van de bevolking; van hoog tot laag. Natuurlijk kan daarbij niet onvermeld blijven hoezeer de HEERE zich ingespannen heeft om de lijn naar beneden om te buigen. Hij onderwees de mensen van de vroege morgen tot de late avond. God zond Zijn profeten. Maar het mocht allemaal niet baten. De mensen hadden een harde kop en een brede rug. Ze trokken zich niets, maar dan ook helemaal niets van God aan. Het oordeel moet dus gewoon doorgaan compleet

met al de ellende die dat met zich meebrengt. Daar helpt geen lieve moeder aan. Toch ontkent de HEERE niet wat Jeremia zei. Jeremia 32:26 *Toen kwam het woord van de HEERE tot Jeremia: 27 Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees. Zou ook maar iets voor Mij te wonderlijk zijn? Maar goed, zoals wij al dachten: 'God zou de situatie wel kunnen veranderen, maar wil Hij dat ook?'* Voor God is niets onmogelijk, maar Hij is niet van plan ook maar iets te veranderen aan de penibele situatie waarin Jeruzalem op dat moment verkeert. Sterker, Zijn oordeel staat vast. God is bijzonder gemotiveerd om het kwaad te bestraffen. Jeremia 32:28-33 *Daarom, zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga deze stad in de hand van de Chaldeeën en in de hand van Nebukadrezar, de koning van Babel, geven en hij zal haar innemen. En de Chaldeeën, die tegen deze stad strijden, zullen komen en deze stad met vuur aansteken en haar verbranden, mét de huizen waarvan men op de daken reukoffers heeft gebracht aan de Baäl en plengoffers heeft uitgegoten voor andere goden, zodat zij Mij tot toorn verwekten. Want de Israëlieten en de Judeeërs hebben vanaf hun jeugd alleen gedaan wat kwaad was in Mijn ogen. Ja, de Israëlieten hebben Mij alleen maar tot toorn verwekt door het werk van hun handen, spreekt de HEERE. Want deze stad is Mij tot Mijn toorn en tot Mijn grimmigheid geweest, vanaf de dag dat zij haar gebouwd hebben tot op deze dag, zodat Ik haar moet wegdoen van voor Mijn aangezicht, vanwege al het kwaad van de Israëlieten en de Judeeërs, dat zij gedaan hebben om Mij tot toorn te verwekken, zij, hun koningen, hun vorsten, hun priesters en hun profeten, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem. Zij keerden Mij de nek toe en niet het gezicht, hoewel Ik hen vroeg en laat onderwees. Zij luisterden echter niet en aanvaardden de vermaningen niet.* En dan heeft de HEERE het ergste nog niet eens genoemd. De kinderoffers in het dal Hinnom aan de Moloch. Moloch komt (Hebreeuws) feitelijk van Melech = koning. Alleen heeft men de klinkers van het Hebreeuwse woord voor schande = boset ervoor in de plaats gezet. God kan niet over de kinderoffers heenstappen. Hij is de Schepper. Beseft men niet dat dit moord is? Ook is de HEERE aangedaan omdat het om kinderen gaat. Kinderen zijn kwetsbaar. Men moet hun rechten waarborgen. Dat is niet gebeurd. Integendeel men meende een gode-welgevallige actie te ondernemen door de kinderen te offeren. De HEERE is buitengewoon boos. Hoe halen ze dat in hun hoofd? Ze hebben deze offers op de een of andere manier verbonden met de God van Israël. Maar God kan zich niet heugen dat Hij ooit zo iets zou hebben gezegd of bedoeld. Sterker, de HEERE is buitengewoon gegriefd door de verschrikking van de kinderoffers. Het is gruwelijk. God heeft dit nooit gewild. Jeremia 32:34-35 *Zij zetten hun afschuwelijke afgoden in het huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, om dat te verontreinigen. Zij bouwden de offerhoogten van de Baäl, die in het dal Ben-Hinnom zijn, om hun zonen en hun dochters voor de Molech door het vuur te laten gaan, wat Ik hun niet geboden had. En in Mijn hart was het niet opgekomen dat zij deze gruweldaad zouden doen, zodat ze Juda zouden doen zondigen.* Je krijgt het idee bij Jeremia dat voor zijn gevoel de genade van God – die in de beloften voor de toekomst aan het licht komt – zijn schaduw vooruit had moeten werpen. Misschien wordt de aanval van Babyloniërs afgeslagen. Misschien strijkt de HEERE Zijn hand over Zijn hart. Het leven in de stad Jeruzalem is ondraaglijk voor veel mensen. Jeremia heeft dan nog het geluk elke dag te eten te hebben maar veel mensen sterven letterlijk van de honger. Maar het is anders dan Jeremia denkt. Het ziet er naar uit dat de beloften voor de lange termijn wel worden ingelost maar dat dit voor de korte termijn geen enkel effect heeft. Bij ons wordt *de soep vaak niet zo heet gegeten als hij wordt opgediend*, maar de HEERE doet niets af aan de straf die Hij heeft gezet op verbondsbreuk.

Het zwaard, de honger en de pest

Het Nieuwe Verbond

Het gegeven dat het oordeel van God doorgaat, doet niets af aan het feit dat God voor de toekomst bijzondere plannen heeft met en voor Zijn oude volk Israël. Ze kunnen dan wel zeggen dat ze daar niets van zien, maar God heeft geen beloftes gedaan voor de nabije toekomst. Nergens heeft Hij gezegd dat het oordeel anders, milder zou uitpakken. Wel heeft Hij beloftes gedaan voor de verre toekomst en die gaan door. Daarvan is de hele koopactie van Jeremia een zichtbare profetie. Jeremia 32:36,37 *Welnu, daarom, zo zegt de HEERE, de God van Israël, van deze stad, waar u van zegt: Zij is door het zwaard, door de honger en door de pest in de hand van de koning van Babel gegeven: Zie, Ik ga hen bijeenbrengen uit al de landen waarheen Ik hen in Mijn toorn, in Mijn grimmigheid en in grote verbolgenheid verdreven zal hebben, en Ik zal hen terugbrengen naar deze plaats en hen onbezorgd doen wonen.* Vervolgens komen ook in Jeremia 32 de beloften van het Nieuwe Verbond voorbij *dat Israël Gods volk is* en dat de HEERE hen *een andere houding* zal geven ten aanzien van *de gehoorzaamheid en het ontzag voor God*. God zal de mensen veranderen. Natuurlijk zullen ze ook veranderd worden door het vonnis dat ze gezamenlijk ondergaan. Blijkbaar hebben we het als gelovige mensen nodig dat we het vonnis aan den lijve ondervinden willen we iets bij onszelf ontwaren dat op *berouw* lijkt en ontzag voor God; *vreze des HEEREN* zoals onze voorouders zeiden. Maar God zal door *de verzoening van hun zonden en de gave van de Heilige Geest Zelf woning maken in hun harten*. Dat zal Gods houding naar Zijn volk toe ook wezenlijk veranderen. God zal plezier in Zijn volk krijgen. Met hart en ziel staat God straks achter Zijn mensen. Dat is wel eens anders geweest. Hier komen de beloften van het Nieuwe Verbond. Jeremia 32:38-41 *Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn. Ik zal hun één hart en één weg geven om Mij te vrezen, alle dagen, hun ten goede, en hun kinderen na hen. Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, dat Ik Mij van achter hen niet zal afwenden, opdat Ik hun goeddoe. En Ik zal Mijn vrede in hun hart geven, zodat zij niet van Mij afwijken. Ik zal Mij over hen verblijden en hun goeddoen. En Ik zal hen in getrouwheid in dit land planten, met heel Mijn hart en met heel Mijn ziel.* Vervolgens komt de HEERE nog even terug op de koop van de akker door Jeremia. God vindt niet dat Hij zich vergist heeft. De HEERE ziet dit niet als een onhandigheid van Jeremia, integendeel. Deze koopacte heeft Hij gemaakt tot *profetische handeling*. Er mag wat de HEERE betreft een mooi getuigenis van uitgaan.

Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet door getuigen bevestigen. Doe ze in een aarden pot, zodat ze vele dagen in goede staat blijven. Want er zullen weer huizen en akkers en wijngaarden gekocht worden in dit land.

Het onderstreept de zekerheid waarmee de HEERE van plan is Zijn beloften gestand te doen. De beloften zijn niet alleen maar *geestelijk*, maar ook zeer *stoffelijk*. Het gaat om land, om akkers, om boerderijen om huizen en steden, om het boerenbedrijf, om voedsel om eten en drinken om leven met de menselijke maat. God loochent daarmee elke twijfel en alle wantrouwen. Het idee van *dit kan niet waar zijn* of *dit kan de HEERE niet menen*. Het gaat allemaal gebeuren, zowel het kwade – dat voor de deur ligt – als het goede, wat God voor de toekomst in petto heeft voor Zijn volk. De kruik

met het contract mag als tastbaar bewijs dienen. Er worden straks weer akkers verkocht. En dat is nu eens geen metafoor, maar het gaat om harde kleigrond, om akkers waar laarzen diep in de modder verdwijnen. God noemt er ook de plaatsen bij, zodat niemand kan denken dat de toekomst van God zich zal onttrekken aan de zichtbaarheid en tastbaarheid. Jeremia 32:42-44 *Er zullen akkers gekocht worden in dit land, waarvan u zegt: Het is een woestijn, zodat er geen mens en geen dier meer is; het is in de hand van de Chaldeeën gegeven. Men zal akkers kopen voor geld, de koopbrieven ondertekenen en verzegelen, en die door getuigen laten bevestigen in het land van Benjamin, in de omstreken van Jeruzalem, in de steden van Juda, in de steden van het Bergland, in de steden van het Laagland, en in de steden van het Zuiderland. Ik zal namelijk een omkeer brengen in hun gevangenschap, spreekt de HEERE.*

